

USAID
NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERIČKOG NARODA

*Empowered lives.
Resilient nations.*

Javni Puls XVI Avgust 2019.

Pripremio UNDP Kosovo Tim projekta Javni Puls

Stavovi izraženi u ovom dokumentu su stavovi ispitanika javnog mnjenja i ne predstavljaju nužno stavove UNDP-a ili USAID-a.

Sadržaj

Kratak pregled izveštaja	3
Ključni pokazatelji Pulsa javnosti	4
Političko usmerenje Kosova	5
Lična bezbednost	6
Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja	7
Ekonomsko usmerenje	10
Glavni problemi sa kojima se Kosovo trenutno suočava	11
Zapošljavanje po zaslugi u javnom i privatnom sektoru	13
Korupcija velikih razmera	14
Stavovi u vezi sa glasanjem	16
Životna sredina	20
Metodologija	24
Računanje populacionog zbira	24
Računanje indeksa	25

Spisak slika

Slika 1.	Zadovoljstvo građana političkim usmerenjem Kosova	4
Slika 2.	Procenat ispitanika koji bi se pridružio političkim protestima	7
Slika 3.	Percepcija ispitanika o bezbednosti	8
Slika 4.	Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja	9
Slika 5.	Nivo zadovoljstva ekonomskim usmerenjem Kosova	12
Slika 6.	Percepcija glavnih problema sa kojima se Kosovo trenutno suočava	13
Slika 7.	Percepcija meritokratije prilikom zapošljavanja u javnom sektoru	14
Slika 8.	Percepcija meritokratije prilikom zapošljavanja u javnom sektoru naspram privatnog sektora	15
Slika 9.	Razlozi ispitanika za donošenje određene ocene stepena korupcije na Kosovu	17
Slika 10.	Percepcije Kosovaca o tome da li njihov glas može da dovede do promene situacije na Kosovu	18
Slika 11.	Percepcije muškaraca i žena o tome da li njihov glas može da dovede do promene situacije na Kosovu	18
Slika 12.	Percepcije različitih zajednica o tome da li njihov glas može da dovede do promene situacije na Kosovu	19
Slika 13.	Verovatnoća da će ispitanici glasati ukoliko se uskoro održe centralni izbori.	20
Slika 14.	Verovatnoća da će ispitanici glasati i opredeljenje birača prema etničkoj pripadnosti	21
Slika 15.	Svest ispitanika o njihovom pravu da žive u zdravoj i čistoj životnoj sredini	22
Slika 16.	Znanje ispitanika o njihovom pravu da žive u zdravoj i čistoj životnoj sredini na osnovu njihove etničke pripadnosti	23
Slika 17.	Svest ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama po lično zdravlje i zdravlje porodice	24
Slika 18.	Svest ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama po lično zdravlje i zdravlje porodice prema etničkoj pripadnosti	24

Spisak tabela

Tabela 1.	Zadovoljstvo građana ključnim izvršnim, zakonodavnim i pravosudnim institucijama na Kosovu	4
Tabela 2.	Analiza trendova komponenti ID	10
Tabela 3.	Analiza trendova komponenti IEP	11
Tabela 4.	Percepcija o pojavi korupcije velikih razmera u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu	16

Kratak pregled izveštaja

Izveštaji Pulsa javnosti daju pregled više pokazatelja dobijenih kroz ankete o „pulsu javnosti“, a kojima se ispituje percepcija građana u vezi sa demokratskim procesima, socioekonomskim uslovima i bezbednošću. U anketama Pulsa javnosti koristi se tradicionalna metodologija ocenjivanja socioekonomskog stanja koje se razvija na Kosovu, a u izveštajima o Pulsu javnosti predstavljaju se ključni pokazatelji u vezi sa političkom i institucionalnom održivošću, ekonomskom i socijalnom stabilnošću, kao i javnom i ličnom bezbednošću. Zajedno, ovi podaci prenose stav javnosti o ključnim razvojnim stvarima, kao i o učinku različitih institucija na Kosovu. Podaci i pokazatelji iz ispitivanja javnog mnjenja dele se po etničkoj pripadnosti i rodu da bi se obezbedile detaljne informacije o razlikama u percepcijama i razvojnim problemima sa kojima se suočavaju različite grupe. U nastavku je dat kratak pregled nekih od ključnih zaključaka XVI ankete Pulsa javnosti.

Zaključci anketa Pulsa javnosti za maj 2019. godine pokazuju opšte smanjenje zadovoljstva ljudi radom većine ključnih izvršnih, zakonodavnih i pravosudnih institucija na Kosovu. Izuzetak je nivo zadovoljstva ispitanika radom premijera, koji je povećan za 1,4% od ankete sprovedene novembra 2018. Takođe, vredi pomenuti da je više od polovine Kosovaca (62,8%) nezadovoljno aktuelnim političkim usmerenjem Kosova. Iako je nivo nezadovoljstva političkim usmerenjem Kosova među kosovskim Srbima skoro jednako veliki kao i nivo nezadovoljstva kod kosovskih Albanaca, njihova spremnost da protestuju iz političkih razloga manja je od spremnosti kosovskih Albanaca i drugih kosovskih zajednica. Indeks demokratizacije (ID) i Indeks ekonomskog poverenja (IEP), koji prate stavove Kosovaca o demokratskim procesima, odnosno percepciju o preovlađujućim ekonomskim uslovima, zabeležili su najveći pad od septembra 2015. godine, odnosno oktobra 2016. godine: ID je ocenjen na 1,02, a IEP na 0,98 na skali od 0 (minimum) do 3 (maksimum).

Podaci pokazuju da se većina (70%) Kosovaca oseća bezbedno na otvorenom. Podaci podeljeni po rodu pokazuju da se žene (73,6%) osećaju bezbednije nego muškarci (67,2%) kada su na ulici. Uprkos niskom nivou bezbednosti o kom govore kosovski Srbi (16,2%), podaci ipak pokazuju konzistentno povećanje broja onih koji se osećaju bezbednim na otvorenom od novembra 2018. godine (10,4%) i maja 2018. godine (4,8%). Anketa Pulsa javnosti takođe je obuhvatila stavove o tome koji problemi sa kojima se Kosovo suočava zahtevaju najhitnija rešenja. Zaključci otkrivaju isti trend kao i kod ranijih anketa, s obzirom na to da su Kosovci navodili nezaposlenost (37,9%), korupciju (16,6%) i siromaštvo (13%) kao tri glavne stvari koje utiču na njihovo socijalno blagostanje. Kosovski Srbi smatraju da su međuetnički odnosi (26,7%), zatim nezaposlenost (11,4%) i organizovani kriminal (9%) problemi koji zahtevaju najhitnija rešenja na Kosovu. Takođe, ukupno 84% ispitanika – najviši nivo koji je zabeležio Puls

javnosti – smatra da zapošljavanje u javnim institucijama na Kosovu nije zasnovano na zaslugama, za razliku od novembra 2018. godine kada je to smatralo 68,8% ispitanika. Što se tiče prava na život u zdravom okruženju, ukupno 10,6% je navelo da zna puno o datoj temi, 40,4% tvrdi da ima prosečna saznanja, a 36,3% ispitanika je navelo da malo zna o ovoj temi. Samo 12,7% je navelo da je bez ikakvih saznanja o svom pravu na život u čistom i zdravom okruženju.

Na kraju, u ovom izveštaju su predstavljeni i podaci o viđenjima Kosovaca o korupciji velikih razmera u domaćim i međunarodnim institucijama, meritokratiji prilikom zapošljavanja u javnom i privatnom sektoru, kao i o stavovima u pogledu glasanja. Dodatni podaci dobijeni u ovoj i ranijim anketama biće stavljani na raspolaganje preko preko [Platforme za vizualizaciju podataka iz Pulsa javnosti](#).

Ključni pokazatelji Pulsa javnosti

Rezultati Pulsa javnosti iz maja 2019. godine pokazuju oštar pad zadovoljstva građana radom ključnih kosovskih institucija, u poređenju sa ispitivanjem mnjenja izvršenim novembra 2018. i maja 2018. godine. Anкета iz maja 2019. godine pokazuje da je u proseku samo 22% Kosovaca zadovoljno radom ključne kosovske institucije, što je pad od 14 procenata u poređenju sa anketom sprovedenom novembra 2018. godine (36%) i 10 procenata u poređenju sa anketom sprovedenom maja 2018. godine (32,5%).

Rezultati pokazuju dramatični pad zadovoljstva radom svih institucija, izuzev premijera. Konkretnije, zadovoljstvo radom premijera (36,5%) povećano je za 1,4% u poređenju sa novembrom 2018. godine (35,1%). Međutim, u poređenju sa novembrom 2018. godine, zadovoljstvo radom Vlade drastično je opalo, sa 31,3% na 17,7%, čime je dostignut najniži nivo od aprila 2016. god. Sličan pad nivoa zadovoljstva primetan je kod svake druge institucije. Na primer, nivo zadovoljstva radom parlamenta opao je sa 36,1% od novembra 2018. god. na 19,6%. Zadovoljstvo predsednikom Skupštine opalo je na 23,6% sa 36,3% od novembra 2018. god. Zadovoljstvo radom predsednika opalo je na 20,4% u poređenju sa 38,4% od novembra 2018. godine. Slično tome, kod sudova i tužilaštva situacija je obrnuta pa je od povećanja nivoa zadovoljstva u novembru 2018. godine (37,8% odnosno 35,3%) došlo do slobodnog pada na 18,7% za sudove i 16,4% za tužilaštvo.

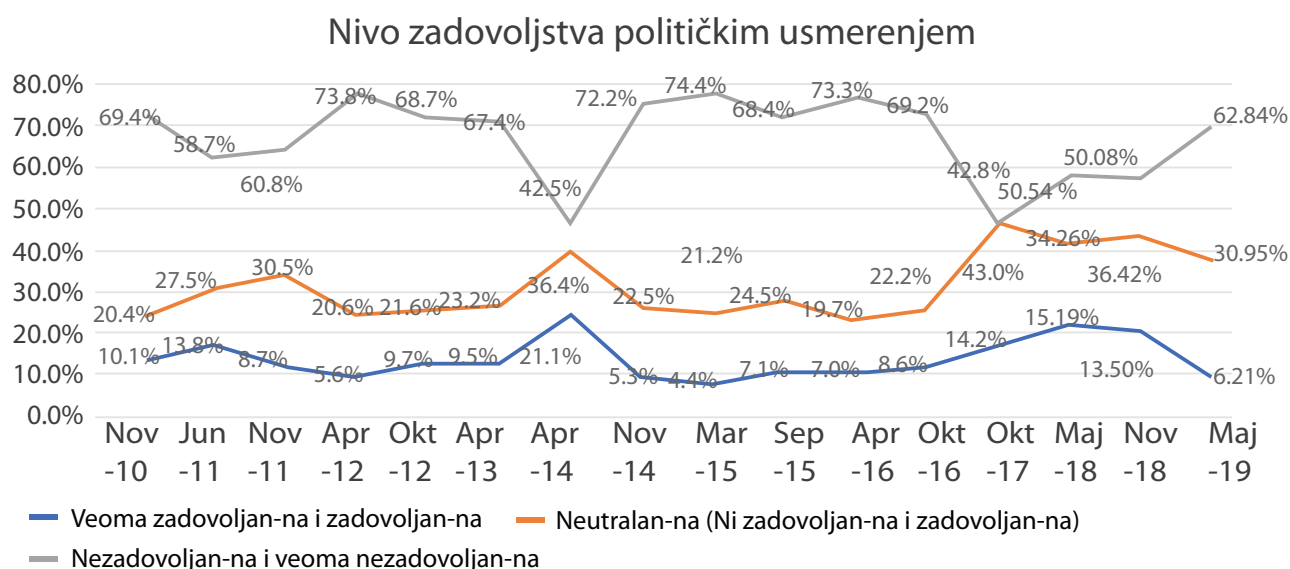
Tabela 1. Nivo zadovoljstva građana ključnim izvršnim, zakonodavnim i pravosudnim institucijama na Kosovu

Politički	Mar 07	May 08	Jun 09	Apr 10	Nov 10	Jun 12	Oct 12	Apr 13	Apr 14	Nov 14	Mar 15	Sep 15	Apr 16	Oct 16	Oct 17	May 18	Nov 18	May 19	Trend	
Zadovoljstvo	Vlada	30.5 %	46.9 %	53.1 %	29.2 %	25.1 %	32.6 %	27.2 %	27.0 %	44.2 %	19.3 %	18.1 %	17.3 %	17.8 %	20.2 %	32.4 %	30.0 %	31.3 %	17.7 %	
	Premijer	54.0 %	72.0 %	53.8 %	36.4 %	30.7 %	37.6 %	27.3 %	30.4 %	48.5 %	34.1 %	23.6 %	14.6 %	18.3 %	19.7 %	42.3 %	33.2 %	35.1 %	36.5 %	
Zadovoljstvo zakonodavstvom	Skupština	31.0 %	51.4 %	53.2 %	34.1 %	32.1 %	41.0 %	32.1 %	32.3 %	46.5 %	16.1 %	19.3 %	19.9 %	17.3 %	18.9 %	31.7 %	32.9 %	36.1 %	19.6 %	
	Predsednik Skupštine	35.4 %	56.5 %	51.6 %	36.0 %	33.3 %	60.9 %	44.7 %	45.8 %	57.8 %	23.3 %	20.1 %	19.8 %	24.3 %	24.9 %	36.0 %	31.5 %	36.3 %	23.6 %	
Zadovoljstvo predsednikom	Predsednik	52.0 %	74.0 %	61.7 %	54.9 %	30.8 %	54.1 %	47.1 %	45.1 %	48.8 %	40.7 %	30.2 %	30.4 %	45.7 %	25.5 %	37.6 %	39.1 %	38.4 %	20.4 %	
Zadovoljstvo pravosud	Sud	20.0 %	21.0 %	32.7 %	27.2 %	18.5 %	26.9 %	24.3 %	16.7 %	37.5 %	22.8 %	17.2 %	13.9 %	18.4 %	22.1 %	36.9 %	31.2 %	37.8 %	18.7 %	
	Tužilaštvo	22.7 %	22.7 %	31.7 %	26.9 %	15.1 %	20.0 %	15.0 %	17.7 %	38.1 %	21.0 %	17.0 %	12.8 %	16.9 %	16.3 %	33.1 %	29.9 %	35.3 %	16.4 %	

Političko usmerenje Kosova

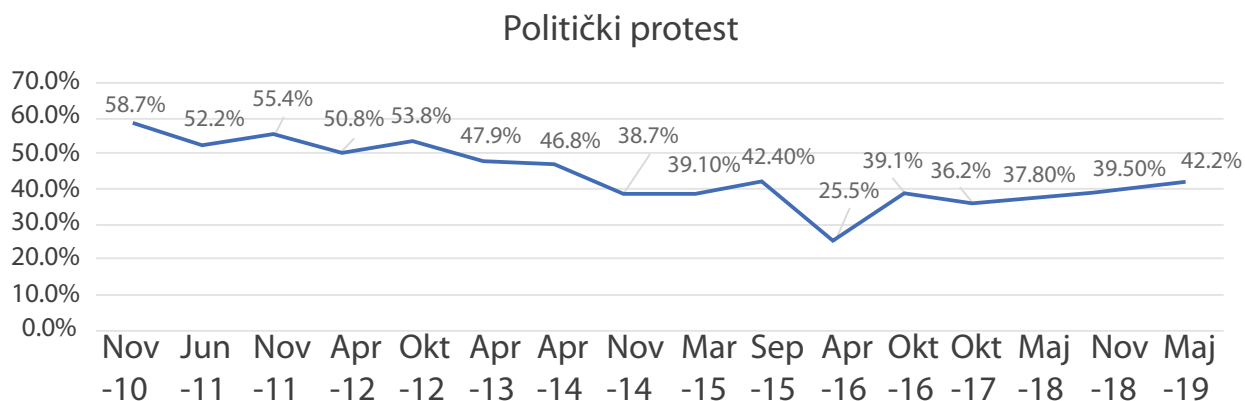
U skladu sa povećanjem zadovoljstva radom ključnih političkih i pravosudnih institucija, postoji i visok nivo nezadovoljstva političkim usmerenjem Kosova. Više od polovine ispitanika (62,84%) izjavilo je da je ili nezadovoljno ili veoma nezadovoljno političkim usmerenjem Kosova. Ovaj nivo nezadovoljstva veći je za 12 procenata nego novembra 2018. godine i maja 2018. godine. Ovaj nivo zadovoljstva političkim usmerenjem Kosova ocenjen sa samo 6,21%, što je pad za 7% u poređenju sa novembrom 2018. i za 9% u poređenju sa majem 2018. godine. Skoro jedna trećina svih ispitanika (30,95%) izjavila je da je neutralnog mišljenja, što je pad od skoro 6% u poređenju sa novembrom 2018. godine, kako je prikazano na Slici 1.

Podaci podeljeni po rodu pokazuju da su žene nezatno zadovoljnije od muškaraca političkim usmerenjem Kosova. Dok je 12% žena zadovoljno ili veoma zadovoljno političkim usmerenjem Kosova, samo 8,5% muškaraca je izjavilo da je zadovoljno ili veoma zadovoljno političkim usmerenjem Kosova. Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju da je 10,1% kosovskih Albanaca zadovoljno ili veoma zadovoljno političkim usmerenjem Kosova, dok je samo 7,6% kosovskih Srba pokazalo isti nivo zadovoljstva. Ukupno je 15,5% drugih zajednica na Kosovu (kosovski Bošnjaci, kosovski Turci, kosovski Goranci, kosovski Romi, kosovski Egipćani i kosovske Aškalije) izjavilo da je zadovoljno aktuelnim političkim usmerenjem Kosova. Najviši nivo nezadovoljstva primećen je kod kosovskih Albanaca (60,7%), zatim slede kosovski Srbi sa sličnim procentom (59,6%) i druge zajednice na Kosovu (58,4%). Procenat neutralnih kosovskih Albanaca i kosovskih Srba skoro je isti sa 28,7% odnosno 28,6%, dok je 36% neutralnih drugih zajednica na Kosovu.

Slika 1. Zadovoljstvo građana političkim usmerenjem Kosova

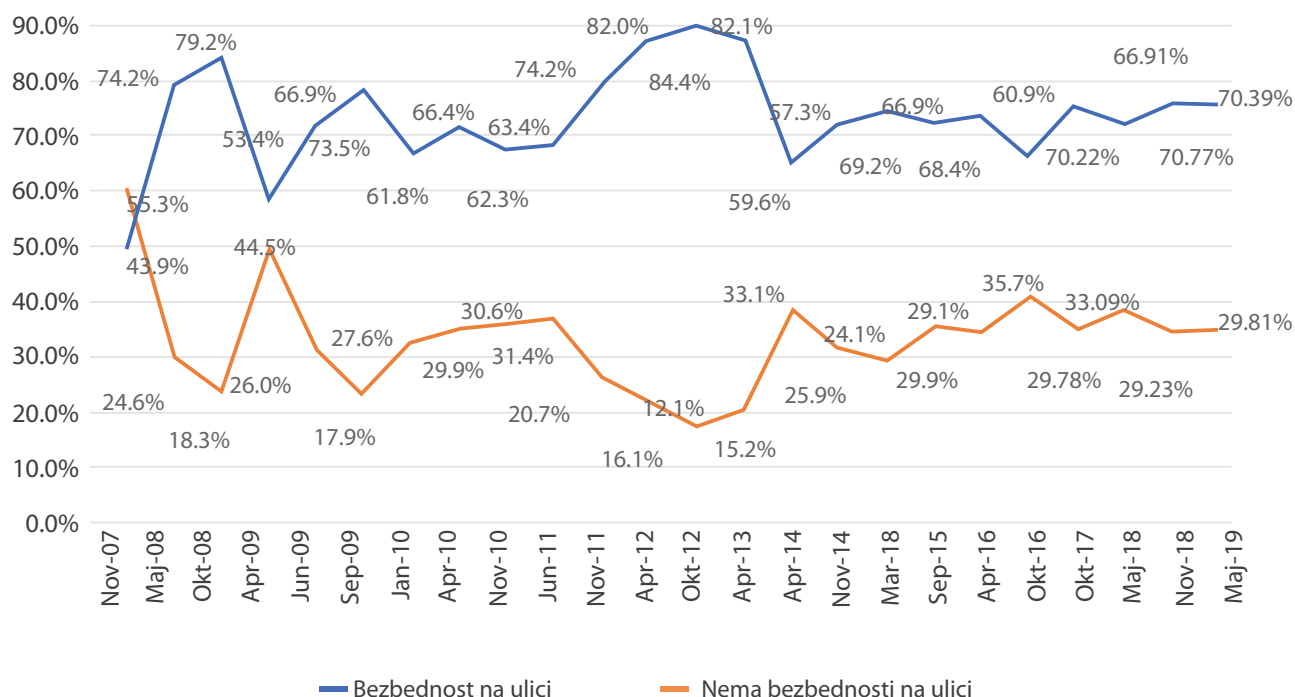
Pored povećanog nezadovoljstva političkim usmerenjem Kosova, postoji povećanje spremnosti Kosovaca da se pridruže političkim protestima, pošto je 42,2% ispitanika izjavilo da je spremno da se pridruži protestima. Ovaj broj je veći za 2,7% u poređenju sa novembrom 2018. godine, a 4,4% veći nego maja 2018. godine. Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju da su kosovski Albanci spremniji da protestuju od kosovskih Srba i pripadnika drugih zajednica na Kosovu. Konkretno, 43,7% kosovskih Albanaca spremno je da protestuje, nasuprot 13,3% kosovskih Srba i 35% drugih zajednica na Kosovu. Primećeno je da iako je nivo nezadovoljstva političkim usmerenjem Kosova među kosovskim Srbima skoro jednako veliki kao i nivo nezadovoljstva kod kosovskih Albanaca, njihova spremnost da protestuju iz političkih razloga manja je od kosovskih Albanaca i drugih zajednica na Kosovu. Ovaj trend je zabeležen i novembra 2018. godine u ispitivanju Pulsa javnosti, mada je spremnost kosovskih Srba da protestuju veća za 9,3% u poređenju sa novembrom 2018. godine.

Slika 2. Procenat ispitanika koji bi se pridružio političkim protestima

Lična bezbednost

Radi ocene javne bezbednosti, ispitanicima je postavljeno pitanje da li se osećaju bezbedno kada su na ulici zbog mogućeg nasilja i kriminala. Rezultati pokazuju zanemarljivu promenu osećaja bezbednosti na ulici sa 70,7% novembra 2018. god. Na 70,4% maja 2019. god. Podaci podeljeni po rodu pokazuju malu razliku u percepciji bezbednosti između muškaraca i žena. Ukupno 67,2% muškaraca i 73,6% žena izjavilo je da se oseća bezbedno na ulici. Ovaj nalaz je posebno važan zato što je ovo prvi put da je veći procenat žena izjavio da se oseća bezbedno na ulici u odnosu na broj muškaraca koji je izjavio isto. Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju veće razlike. Na primer, 69,7% kosovskih Albanaca i 57% drugih zajednica na Kosovu oseća se bezbedno na ulici, za razliku od samo 16,2% kosovskih Srba. Uprkos niskom nivou bezbednosti o kom govore kosovski Srbi, podaci ipak pokazuju konzistentan rast u odnosu na novembar 2018. godine (10,4%) i maj 2018. godine (4,8%). Za razliku od povećanog procenta kosovskih Srba koji izjavljuju da se osećaju bezbedno na ulici, procenat kosovskih Albanaca i pripadnika/ca drugih zajednica koji se tako osećaju na Kosovu opao je od novembra 2018. godine (72% kosovskih Albanaca i 61% drugih zajednica na Kosovu).

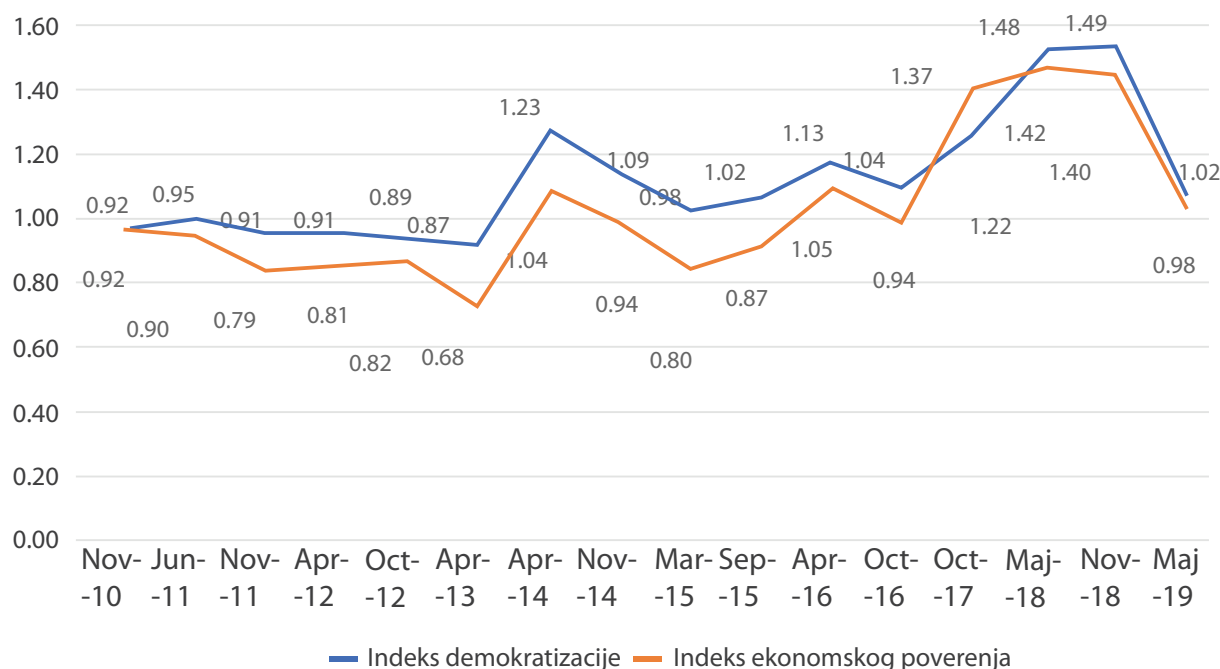
Slika 3. Percepcija ispitanika o bezbednosti

Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja

U skladu sa drugim trendovima opadanja koji su zabeleženi u poslednjem ispitivanju javnog mnjenja, u XVI anketi Pulsa javnosti zabeležen je oštar pad i kod ID i IEP. Konkretnije, trenutni ID iznosi 1,02, što znači da je opao za 0,47 poena u odnosu na 1,49 poena koliko je zabeleženo novembra 2018. godine. Trenutni ID je dostigao najniži nivo od septembra 2015. godine (1,02). Ovaj rezultat sugerise da skoro dve trećine Kosovaca imaju negativno mišljenje o demokratskim procesima na Kosovu.

Sličan pad se može primetiti i kod IEP koji je opao sa 1,4 na 0,98, što sugerise da više od dve trećine Kosovaca ne smatra da su ekonomski trendovi pozitivni. Trenutni IEP je najniži zabeležen od oktobra 2016 (0,94).

¹ID i IEP predstavljaju stalne ocene od 0 do 3, gde ocena od 0 do 1⁵ znači da većina stanovništva smatra da su trendovi demokratizacije ili ekonomski trendovi negativni, a ocena od 1⁵ do 3 znači da većina stanovništva smatra da su trendovi demokratizacije ili ekonomski trendovi pozitivni.

Slika 4. Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja

ID i IEP se sastoje od više komponenti koji se koriste za generisanje odgovarajućih indeksa. ID se sastoji od devet komponenti prikazanih u Tabeli 2. Na pitanja koja spadaju u delokrug ovog indeksa može se odgovoriti ili sa „da, u potpunosti“, „da, uglavnom“, „ne baš“, ili sa „ne, uopšte“. U Tabeli 2. prikazan je procenat ispitanika koji su odgovorili sa „da, uglavnom“ ili „da, u potpunosti“ na devet pitanja koja su im postavljena. Podaci iz maja 2019. godine upoređeni su sa podacima dobijenim tokom ranijih ispitivanja javnog mnjenja da bi se utvrdilo koji su pokazatelji uticali na povećanje ID. Rezultati su pokazali da je kod svake komponente ID navedene u Tabeli 2. došlo do pada od novembra 2018. god.

Samo 35,6% Kosovaca smatra da su izbori na Kosovu demokratski i prema međunarodnim standardima, u poređenju sa 53,7% novembra 2018. godine, odnosno 50,9% maja 2018. god. Većina Kosovaca (61,9%) smatra da parlament ne prati rad vlade, a samo 38,1% smatra da parlament prati rad vlade. Kod poslednjeg rezultata zabeležen je pad od 10,2% od ispitivanja javnog mnjenja novembra 2018. godine (48,3%).

Samo 21,5% ispitanika smatra da je sudstvo nezavisno u svojim odlukama, za razliku od 46% ispitanika koji su to mislili novembra 2018. god. U stvari, trenutni procenat je najniži od aprila 2016. godine (21%).

Ukupno 45% ispitanika smatra da mediji uživaju slobodu izražavanja, čime je ovo pozitivno ocenjena komponenta ID. Međutim, u poređenju sa novembrom 2018. godine, došlo je do pada od 13,5% što se tiče broja ispitanika koji smatraju da mediji uživaju slobodu izražavanja. Oštar pad zabeležen je i kod percepcije uloge civilnog društva kao nekoga ko istinski prati rad Vlade: 32,6% ispitanika ima pozitivno mišljenje za razliku od novembra 2018. godine kada je 57,5% ispitanika imalo pozitivno mišljenje o ulozi civilnog društva.

Samo 29,8% odnosno 18,1% ispitanika misli da lokalne odnosno centralne institucije rade u skladu sa prioritetima kosovskih građana, za razliku od 49,2% odnosno 37,5% zabeleženih u anketama Pulsa javnosti novembra 2018. odnosno maja 2018. god. Pad od 27,1% što se tiče pozitivnog odgovora (33,4% maja 2019. godine i 60,5% novembra 2018. godine) zabeležen je u odnosu na pitanje da li su Ustav i merodavno pravo demokratski i u skladu sa standardima ljudskih prava. Na kraju, u skladu sa padom u pozitivnom odgovoru u vezi sa političkim usmerenjem Kosova, samo 22,4% ispitanika smatra da su demokratski procesi na Kosovu pokrenuti i pravilno usmereni. Ovo je najveći pad (34,8%) u poređenju sa drugim komponentama koje čine ID. Prilikom ispitivanja mnjenja novembra 2018. godine pozitivan odgovor dala su 57,2% ispitanika. Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju da je većina kosovskih Srba odgovorila na ova pitanja ili sa „ne, uopšte“, „ne baš“ ili sa „ne znam“, i odbila da odgovori na ova pitanja.

Tabela 2. Analiza trendova komponenti ID

Da, uglavno	Nov 10	Jun 11	Nov 11	Apr 12	Okt 12	Apr 13	Apr 14	Nov 14	Mar 15	Sep 15	Apr 16	Okt 16	Okt 17	May 18	Nov 18	Maj 19	Trend
Da li su izbori na Kosovu demokratski u skladu sa međunarodnim standardima?	31.0 %	29.3 %	23.1 %	17.0 %	16.2 %	15.0 %	36.4 %	34.0 %	26.2 %	23.0 %	30.3 %	28.0 %	44.6 %	50.9 %	53.7 %	35.6 %	
Da li Parlament prati rad Vlade	20.7 %	20.7 %	19.4 %	16.7 %	17.7 %	17.5 %	28.5 %	21.5 %	21.2 %	21.8 %	26.6 %	30.8 %	36.1 %	50.9 %	46.7 %	38.1 %	
Da li je pravosudni sistem na Kosovu nezavisan u svojim odlukama?	13.2 %	15.6 %	11.3 %	12.3 %	15.7 %	10.6 %	24.8 %	16.0 %	13.6 %	17.6 %	21.0 %	21.6 %	31.2 %	43.6 %	46.0 %	21.5 %	
Da li mediji na Kosovu uživaju slobodu izražavanja?	29.2 %	33.9 %	33.3 %	34.7 %	37.3 %	24.6 %	45.4 %	39.6 %	35.5 %	46.5 %	47.3 %	42.3 %	52.5 %	52.8 %	59.1 %	45.6 %	
Da li građansko društvo na Kosovu služi kao istinski pratilac demokratskih razvoja Kosovu?	22.6 %	18.9 %	20.3 %	19.0 %	24.4 %	18.3 %	28.8 %	21.3 %	19.5 %	23.1 %	32.1 %	30.1 %	34.4 %	48.3 %	57.5 %	32.6 %	
Da li vasa lokalna (opštinska) uprava radi u skladu sa prioritetima građana Kosova?	27.7 %	26.7 %	29.0 %	25.7 %	27.3 %	26.1 %	32.6 %	29.5 %	23.3 %	27.2 %	28.9 %	30.4 %	34.0 %	50.2 %	49.2 %	29.8 %	
Da li Kosovska vlada radi u skladu sa prioritetima a građana Kosova?	14.3 %	16.1 %	14.5 %	12.9 %	15.3 %	16.4 %	26.4 %	18.2 %	11.8 %	15.5 %	18.9 %	17.9 %	24.7 %	39.9 %	37.5 %	18.1 %	
Da li su Ustav i vazeći zakoni Kosova demokratski i da li poštuju ljudska prava?	32.6 %	27.9 %	26.5 %	25.9 %	26.0 %	33.0 %	35.3 %	24.2 %	23.5 %	19.8 %	31.7 %	31.8 %	41.4 %	53.4 %	60.5 %	33.4 %	
Bezobzira na dnevnu politiku gledajući u budućnost, da li se slažete da su demokratski procesi na Kosovu uvedeni i da se kreću u pravom smeru?	25.6 %	24.5 %	17.9 %	18.1 %	18.6 %	23.0 %	33.0 %	19.5 %	17.3 %	15.4 %	23.1 %	23.8 %	29.7 %	46.9 %	57.2 %	22.4 %	

Slično, postojeći potvrdni odgovori u komponentama IEP upoređeni su sa odgovorima iz ranijih ispitivanja javnog mnjenja da bi se utvrdilo koji su pokazatelji uticali na pad IEP. Na pitanja u vezi sa IEP moglo je da se odgovori sa „povoljno“, „nepovoljno“ i „neutralno“. Sličan oštar pad svih pokazatelja, kao i kod ID, zabeležen je i kod IEP.

Na primer, samo 11,6% ispitanika ima povoljna očekivanja u pogledu ukupnog prihoda porodice u toku šest meseci, čime je zabeležen pad od 7,2% u odnosu na novembar 2018. godine, koji je ujedno i najniži zabeležen od aprila 2013. godine. Samo 5,5% ispitanika smatra da su uslovi poslovanja na Kosovu povoljni – pad od 16,7% i najniži zabeležen procenat od aprila 2013. godine. Slično, samo 5,8% ispitanika smatra da su trenutni uslovi zapošljavanja povoljni – što je najniži zabeležen procenat od aprila 2013. godine. Na kraju, 4,6% svih ispitanika smatra da će uslovi zapošljavanja za šest meseci od trenutka sprovođenja ankete (maj 2019) biti povoljni, što je najniži nivo zabeležen u Pulsu javnosti. Takav drastičan pad kod pokazatelja IEP sugerise veoma pesimističan stav Kosovaca u vezi sa ekonomijom.

Tabela 3. Analiza trendova komponenti IEP

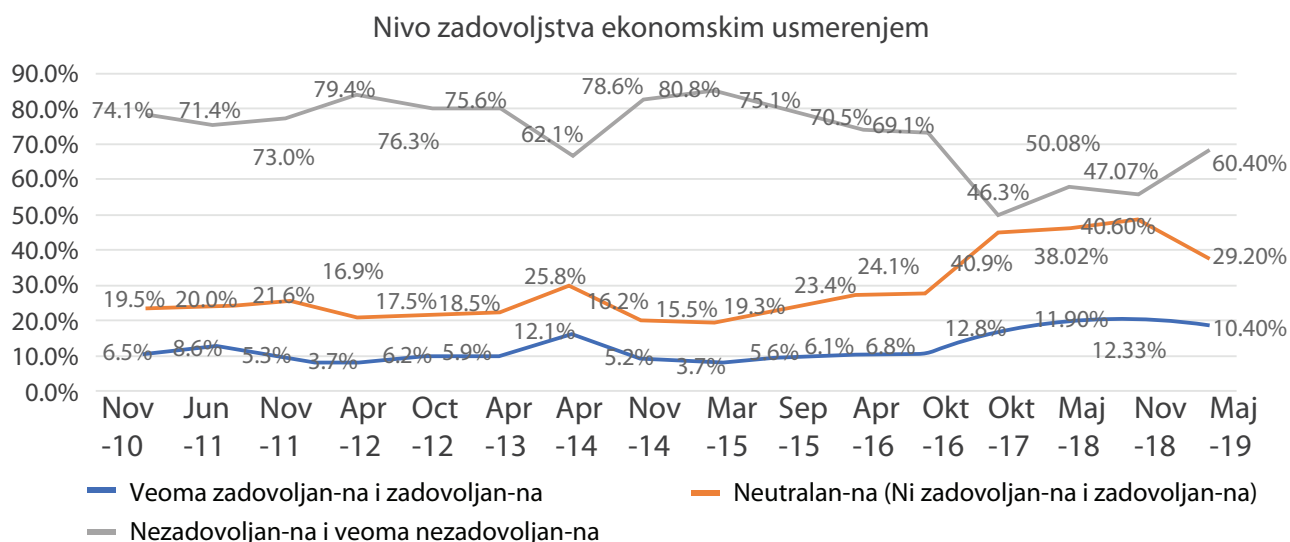
Povoljni	Nov 10	Jun 11	Nov 11	Apr 12	Okt 12	Apr 13	Apr 14	Nov 14	Mar 15	Sep 15	Apr 16	Okt 16	Okt 17	May 18	Nov 18	Maj 19	Trend
Koja su vasa očekivanja u vezi sa ukupnim prihodom vase porodice za sest meseci?	16.8 %	12.1 %	8.5 %	9.9 %	9.6 %	7.6 %	17.0 %	19.7 %	15.1 %	15.9 %	23.4 %	18.0 %	22.4 %	19.9 %	18.8 %	11.6 %	
Kavka je vasa ocena postojećih uslova poslovanja?	10.7 %	9.7 %	6.0 %	7.9 %	6.7 %	4.8 %	11.6 %	8.8 %	8.1 %	8.3 %	14.4 %	13.1 %	17.9 %	18.5 %	16.7 %	5.5 %	
Kavka je vasa ocena postojećih uslova zaposljavanja?	4.0 %	3.3 %	3.8 %	3.4 %	3.8 %	5.1 %	9.2 %	7.7 %	5.0 %	6.8 %	10.3 %	7.7 %	17.1 %	15.4 %	15.9 %	5.8 %	
Koja su vasa očekivanja u vezi sa uslovima zaposljavanja u narednih sest meseci?	14.3 %	12.4 %	8.0 %	7.6 %	7.4 %	6.4 %	13.7 %	7.3 %	6.0 %	8.0 %	14.0 %	10.7 %	18.7 %	17.8 %	23.3 %	4.6 %	

Ekonomsko usmerenje

Samo 10,4% ispitanika veoma je zadovoljno ili zadovoljno ekonomskim usmerenjem Kosova, što je pad od 12,3% od novembra 2018. god.

Dok je 60,4% ispitanika veoma nezadovoljno ili nezadovoljno ekonomskim usmerenjem Kosova, 29,2% niti je zadovoljno niti nezadovoljno. Podaci podeljeni po rodu pokazuju da su žene zadovoljnije od muškaraca ekonomskim usmerenjem Kosova: 7,4% žena zadovoljno je ili veoma zadovoljno političkim usmerenjem Kosova, nasuprot 5% muškaraca. U skladu sa tim, 65% muškaraca je neza-dovoljno ili veoma nezadovoljno ekonomskim usmerenjem Kosova, dok se isto osećaju 58,3% žena. Dok je 28,2% muškaraca i 32,9% žena neutralno po ovom pitanju, zanemarljiv procenat ispitanika ne zna ili odbija da odgovori na to pitanje. Kada se nivo zadovoljstva analizira duž etničkih linija, podaci sugerisu da su kosovski Srbi nezadovoljniji (70,9%) od kosovskih Albanaca (61,9%) i drugih zajednica na Kosovu (56%).

Kosovski Albanci i druge zajednice na Kosovu dele skoro isti nivo zadovoljstva ekonomskim usmerenjem Kosova: Kosovski Albanci beleže 6,5 procentualnih poena, a druge zajednice na Kosovu beleže 6,2 procentualna poena. Razlika je primećena kod kosovskih Srba kod kojih zadovoljstvo ekonomskim usmerenjem iznosi 4,3%.

Slika 5. Nivo zadovoljstva ekonomskim usmerenjem Kosova

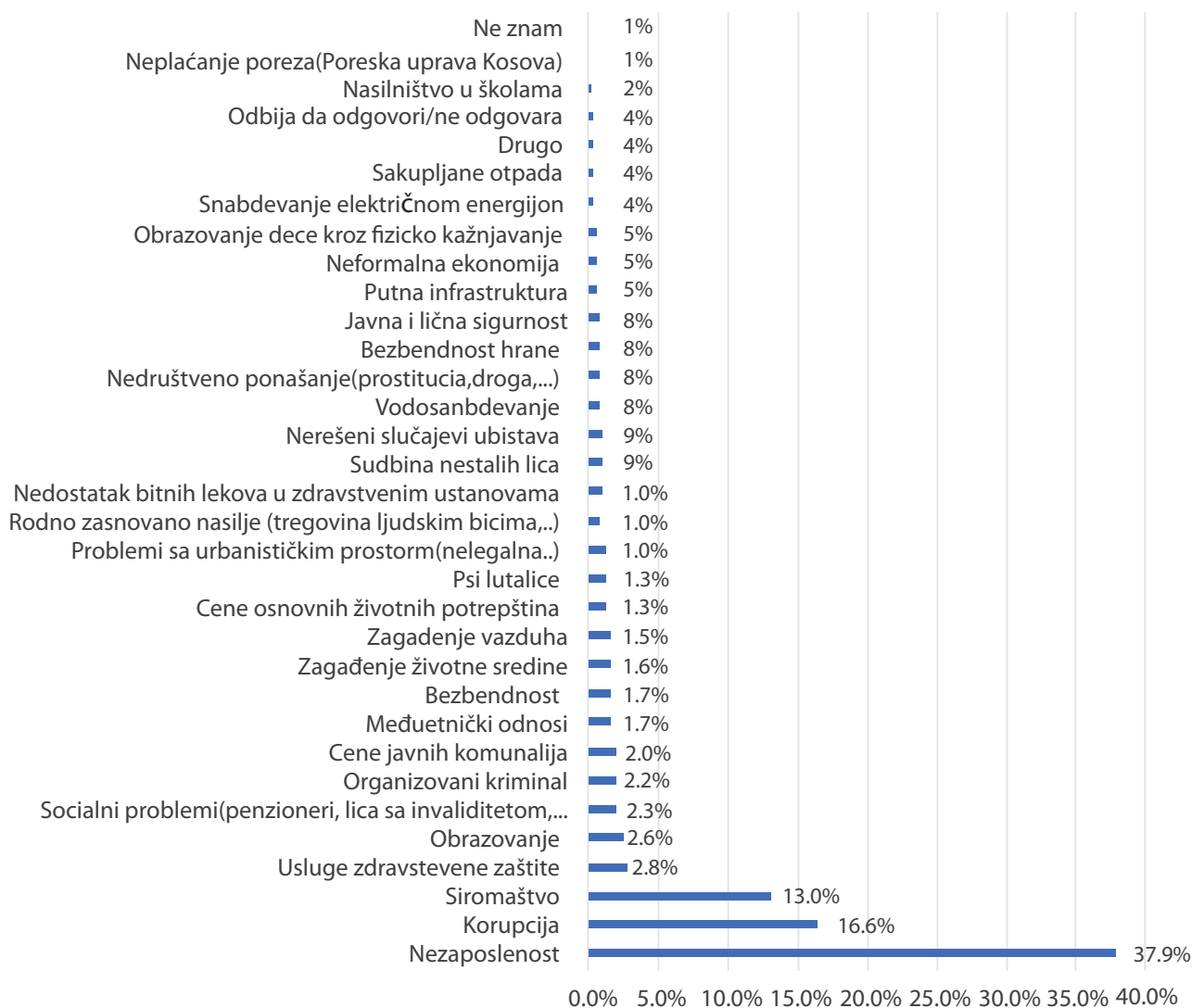
Glavni problemi sa kojima se Kosovo trenutno suočava

Kao tri glavna problema sa kojima se Kosovo trenutno suočava navedeni su nezaposlenost, korupcija i siromaštvo. Najveći problem za 37,9% ispitanika predstavlja nezaposlenost, ovaj procenat iznosio je 29,4% u novembru 2018. i 39,6% u oktobru 2017. god. Zatim, 16,6% ispitanika navodi korupciju kao najveći problem, dok je ovaj procenat iznosio 13,4% u novembru 2018. i 16,7% u oktobru 2017. godine. Na kraju, siromaštvo ostaje najveći problem za 13% ispitanika, u poređenju sa 8,6% u novembru 2018. i 9,4% u oktobru 2017. godine. Izuzev u 2017. godini, nezaposlenost, korupcija i siromaštvo su stalno izdvajani kao tri najproblematičnije pojave u izveštajima Pulsa javnosti u proteklim godinama. Drugi nalazi pokazuju da oko 2,8% ispitanika smatra da je nizak nivo usluga zdravstvene zaštite glavni problem, 2,6% ispitanika smatra da je nedostatak obrazovanja glavni problem, a 2,2% ispitanika smatra da je organizovani kriminal pojava koja zahteva najhitniji odgovor na Kosovu.

Iako u ranijim izveštajima nije zabeležena nikakva rodna razlika između stavova žena i muškaraca u pogledu glavnih problema, podaci podeljeni po rodu iz ispitivanja javnog mnjenja 2019. god. pokazuju da su žene zabrinutije oko nezaposlenosti (39,8%) od muškaraca (35,9%).

Međutim, muškarci (13,5%) su zabrinutiji od žena (12,7%) oko siromaštva. Na kraju, muškarci su zabrinutiji oko korupcije sa 3,7 procentualnih poena u odnosu na ranije rezultate, dok je kod žena taj procenat 18,4% naspram 14,7%.

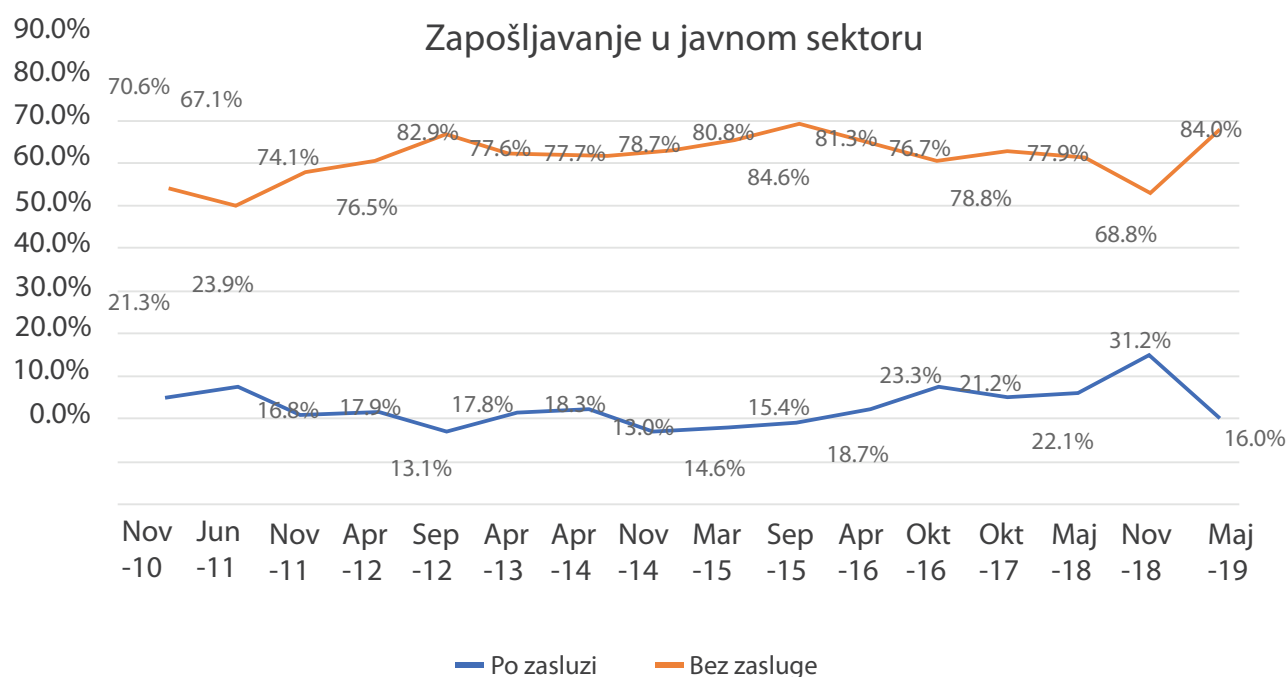
Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju razlike prilikom procene glavnih problema između kosovskih Albanaca i drugih zajednica na Kosovu sa jedne strane, i kosovskih Srba sa druge. Kosovski Albanci i druge zajednice na Kosovu ocenili su nezaposlenost, korupciju i siromaštvo kao tri glavna problema sa kojima se Kosovo trenutno suočava. Nasuprot tome, kosovski Srbi smatraju da su međuetnički odnosi (26,7%), zatim nezaposlenost (11,4%) i organizovani kriminal (9%) pojave na Kosovu koje zahtevaju nahnitnija rešenja.

Slika 6. Percepcija glavnih problema sa kojima se Kosovo trenutno suočava

Zapošljavanje po zasluži u javnom i privatnom sektoru

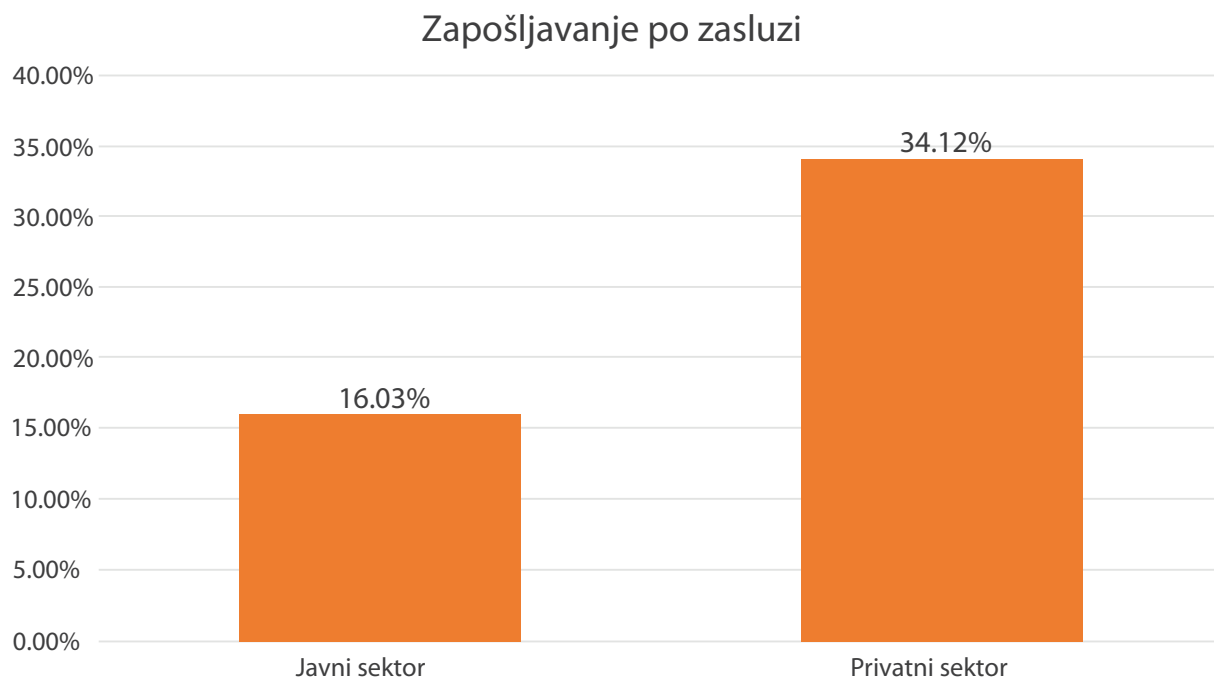
Došlo je do pada od 15,2% u percepciji Kosovaca u vezi sa zapošljavanjem po zasluži u javnom sektoru na Kosovu i povećanja od 15,2% u broju ispitanika koji smatraju da se zapošljavanje u javnim institucijama ne zasniva na zasluži. Samo 16% ispitanika smatra da se zapošljavanje u javnom sektoru zasniva na zasluži, za razliku od novembra 2018. god. kada je 31,2% ispitanika smatralo da jeste to slučaj. Istovremeno, 84% ispitanika – što predstavlja najveći nivo zabeležen u Pulsu javnosti – smatra da se zapošljavanje u javnim institucijama na Kosovu ne zasniva na zasluži; dok je novembra 2018. godine 68,8% ispitanika smatralo da jeste to slučaj. Kao glavni činioci zapošljavanja bez zasluge u javnom sektoru navedene su porodične veze (31,6%), lojalnost stranci (30,1%), mito (16,3%), prijatelji i, u manjoj meri, izgled. Samo 16,1% smatra da su obrazovanje, stručna sprema i radno iskustvo važni činioci za zapošljavanje u javnom sektoru. Podaci podeljeni po rodu pokazuju male razlike u percepciji muškaraca i žena u pogledu zapošljavanja u javnom sektoru. Međutim, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju dublje razlike u percepciji ovog pitanja kod različitih zajednica. Na primer, dok samo 14,6% kosovskih Albanaca i 24% ispitanika iz drugih zajednica na Kosovu navodi da su radno iskustvo, stručna sprema i obrazovanje važni činioci za dobijanje posla, 32% kosovskih Srba smatra da je to tako.

Slika 7. Percepcija meritokratije prilikom zapošljavanja u javnom sektoru

Što se tiče privatnog sektora, 34% ispitanika smatra da se do zaposlenja u privatnom sektoru dolazi po zasluži – na osnovu kriterijuma kao što su radno iskustvo, obrazovanje i stručna sprema. Ovo je dvostruko veći broj od broja ispitanika koji isto tako misli o zaposlenju u javnom sektoru (16,1%). Pa ipak, 65,8% ispitanika smatra da su porodične veze (32%), prijatelji (15,6%) i, u manjoj meri, mito (7,2%), lojalnost stranci (6,2%) i izgled (4,1%) činioci koji utiču na zapošljavanje u privatnom sektoru, a koji nisu u vezi sa zaslugom.

Podaci podeljeni po rodu pokazuju da nema velikih razlika između muškaraca i žena u pogledu meritokratije u privatnom sektoru na Kosovu. Međutim, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju da 32,5% kosovskih Albanaca, 40,5% kosovskih Srba i 35% pripadnika drugih zajednica na Kosovu smatra da su činioci za dolazak do posla u privatnom sektoru na Kosovu po zaslugi radno iskustvo, obrazovanje i stručna prema.

Slika 8. Percepcija meritokratije prilikom zapošljavanja u javnom sektoru naspram privatnog sektora

Korupcija velikih razmera

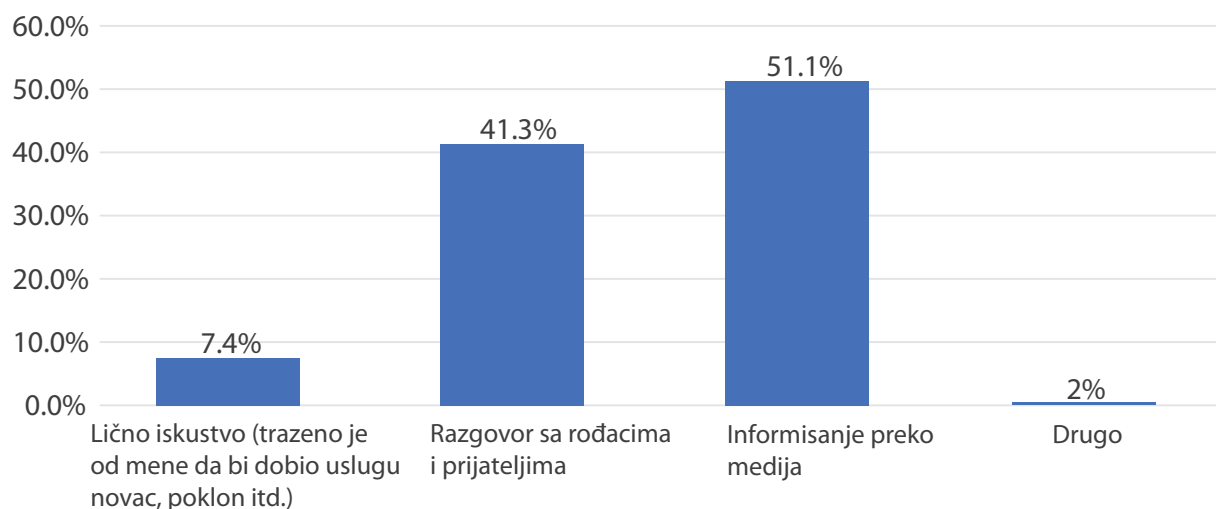
U proseku 30% ispitanika tvrdi da je korupcija velikih razmera prisutna u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu. Ova vrednost predstavlja povećanje od 5% u nivou percipirane korupcije velikih razmera u odnosu na novembar 2018. godine (25% u proseku) i sličnu percepciju o nivou korupcije iz maja 2018. godine (31% u proseku), što je prikazano u Tabeli 4. Percepcije o korupciji velikih razmera variraju od malog broja ispitanika, 17% onih koji tvrde da korupcija preovladava u Policiji Kosova, do velikog broja ispitanika, 44,2% onih koji tvrde da korupcija preovladava u Pošti i telekomunikacijama Kosova (PTK). Najveće promene u percepcijama zabeležene su u odnosu na sledeće institucije: PTK (44,2% u poređenju sa 25,6% u novembru 2018), Kosovska agencija za privatizaciju (40,7% u poređenju sa 29,8% u novembru 2018) i Poreska uprava Kosova (35,3% u poređenju sa 25,4% u novembru 2018). Međutim, prve tri institucije sa najvišim nivoom percipirane korupcije velikih razmera su PTK (44,2%), Kosovska agencija za privatizaciju (40,7%) i Kosovska elektrodistribucija i snabdevanje (40,7%). Institucije sa najnižom percipiranom korupcijom velikih razmera su Policija Kosova (17%), međunarodne organizacije (19,5%), prosvetne ustanove (20,7%) i policija EULEX-a (22,5%).

Važno je reći i da je tokom godina došlo do značajne promene u percepciji prisutnosti korupcije u nekoliko institucija. Na primer, percepcija o prisutnosti korupcije u zdravstvu se smanjila za nešto više od polovine od novembra 2015. godine kada je iznosila 56,2%, pala je na 25,1% maja 2019. Godine. Došlo je do značajnog pada i u percepciji nivoa korupcije opština, u smislu da je korupcija pala sa 40,2% koliko je iznosila u oktobru 2016. na 25,8% u maju 2019. Što se Vlade tiče, uočeno je smanjenje percepcije njenog nivoa korupcije koji je sa 49,2% iz oktobra 2016. spao na 36,7% u maju 2019; s druge strane došlo do povećanja percepcije prisustva korupcije od 8% od novembra 2018. godine (28,4%) do maja 2019.

Tabela 4. Percepcija o pojavi korupcije velikih razmera u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu

	Nov 10	Jun 11	Nov 11	Apr 12	Okt 12	Apr 13	Apr 14	Nov 14	Mar 15	Sep 15	Apr 16	Okt 16	Okt 17	Maj 18	Nov 18	Maj 19	Trend
Zdravstvena zaštita (Bolnice i Centri za porodičnu zdravstvenu zaštitu)	47.9%	40.7%	49.8%	43.3%	51.6%	50.4%	40.4%	56.2%	52.6%	51.5%	37.9%	49.7%	25.5%	32.5%	25.7%	25.1%	
Keds	52.4%	47.9%	61.2%	47.8%	53.8%	48.8%	24.4%	39.1%	44.7%	35.6%	31.1%	31.4%	20.5%	33.0%	31.3%	40.7%	
Sudovi	49.7%	41.6%	55.6%	44.5%	47.5%	56.4%	32.2%	42.1%	42.9%	46.9%	42.3%	49.3%	24.9%	38.6%	29.1%	30.7%	
Carina	45.1%	42.3%	53.7%	43.2%	49.9%	58.9%	22.5%	33.4%	38.7%	41.3%	32.3%	45.2%	22.7%	39.1%	31.4%	29.3%	
Centralna uprava/vlada	47.5%	41.4%	43.3%	39.5%	35.7%	46.1%	24.0%	37.5%	38.5%	36.0%	36.6%	49.2%	30.7%	34.7%	28.4%	36.7%	
KAP (Kosovska agencija za privatizaciju)	52.0%	40.5%	51.9%	49.4%	46.4%	48.7%	24.6%	34.8%	37.1%	38.3%	39.2%	45.7%	24.9%	34.5%	29.8%	40.7%	
Opštine (lokalna uprava)	32.9%	30.4%	31.9%	30.1%	32.2%	38.9%	20.6%	33.2%	33.8%	28.6%	30.0%	40.2%	25.5%	29.0%	26.4%	25.8%	
Policija EULEX-a (CIVPOL)	22.9%	26.2%	27.1%	28.3%	28.7%	38.3%	11.1%	16.5%	32.2%	35.2%	28.8%	34.1%	20.9%	29.9%	20.9%	22.5%	
Prosveta (skole, Univerzitet)	14.4%	13.1%	17.3%	26.2%	23.5%	31.6%	13.0%	24.3%	29.3%	29.0%	17.5%	31.0%	16.3%	26.2%	19.9%	20.7%	
PUK (Poreska uprava Kosova)		24.9%	36.5%	38.1%	33.6%	42.5%	16.5%	28.0%	28.1%	25.0%	18.2%	32.5%	17.4%	28.9%	25.4%	35.3%	
PTK	34.0%	32.4%	46.6%	41.8%	45.1%	41.4%	15.4%	21.3%	25.9%	25.2%	18.4%	29.6%	17.0%	27.8%	25.6%	44.2%	
Banke	14.4%	14.9%	22.0%	20.5%	22.8%	37.5%	12.0%	17.0%	24.3%	23.3%	23.1%	24.4%	13.1%	27.3%	26.1%	33.8%	
Međunarodne Organizacije	14.7%	12.3%	20.3%	19.3%	20.8%	24.8%	10.8%	16.2%	20.4%	22.9%	16.0%	28.0%	10.8%	24.5%	10.7%	19.5%	
Policija Kosova (PK)	15.2%	15.5%	19.5%	19.4%	28.0%	30.3%	11.5%	16.1%	20.4%	19.0%	13.6%	21.1%	14.9%	25.7%	21.6%	17.0%	

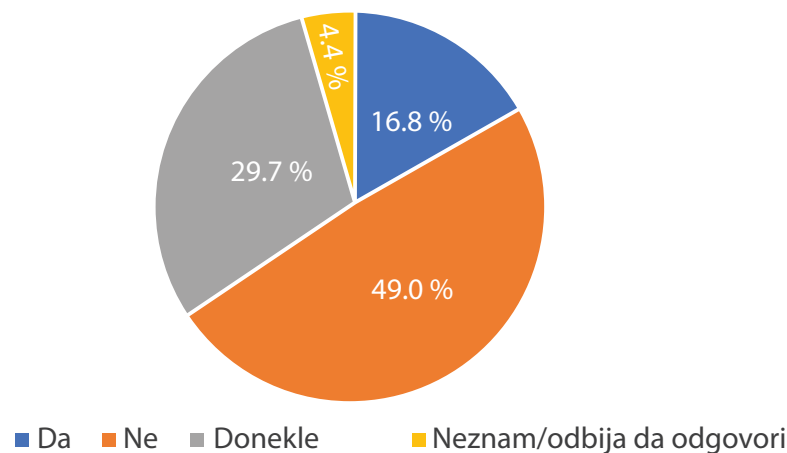
Ispitanici su upitani na osnovu čega oni ocenjuju stepen korupcije, da bi se razumelo šta oblikuje njihovu percepciju o pojavi korupcije velikih razmera u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu. Rezultati su otkrili da je većina ispitanika (51,1%) svoje mišljenje oformila na osnovu štampanih i elektronskih medija, kao što je prikazano na Slici 9. Oko 41% ispitanika izjavio je da su razgovori sa rođacima i prijateljima dali osnov za njihova mišljenja u vezi sa stepenom korupcije. Više od 7% ispitanika izjavilo je da je svoje mišljenje oformilo na osnovu ličnih iskustava, tj. na osnovu situacija kada im je tražen novac, poklon ili druga usluga u zamenu za određene usluge.

Slika 9. Razlozi ispitanika za donošenje određene ocene stepena korupcije na Kosovu

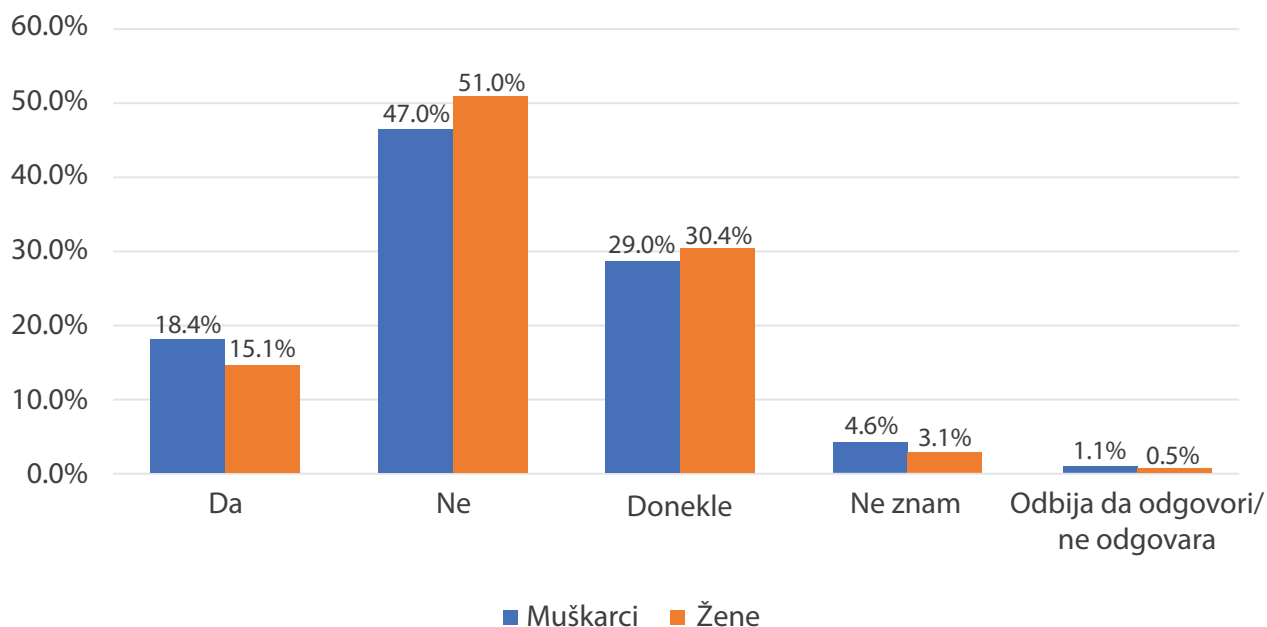
Stavovi u vezi sa glasanjem

Pulsem javnosti ispitivani su i stavovi građana Kosova o glasanju. Na pitanje da li njihov glas može da doprinese promeni situacije na Kosovu, značajno veći broj ispitanika (49%) izjavio je da njihov glas ne može da utiče na promenu, za razliku od 46% koliko je zabeleženo u novembru 2018. i 43% iz maja 2018. god. Samo 3,8% ispitanika/ca ne zna da li njihov glas može da doprinese promeni situacije na Kosovu, 16,8% smatra da njihov glas može da utiče na promenu, a 29,7% smatra da njihov glas može da promeni situaciju do određene mere. U poređenju sa novembrom 2018. (34%) i majem 2018. (32%), broj ispitanika koji smatra da njihov glas može da utiče na promene znatno je manji.

Slika 10. Percepcije Kosovaca o tome da li njihov glas može da dovede do promene situacije na Kosovu

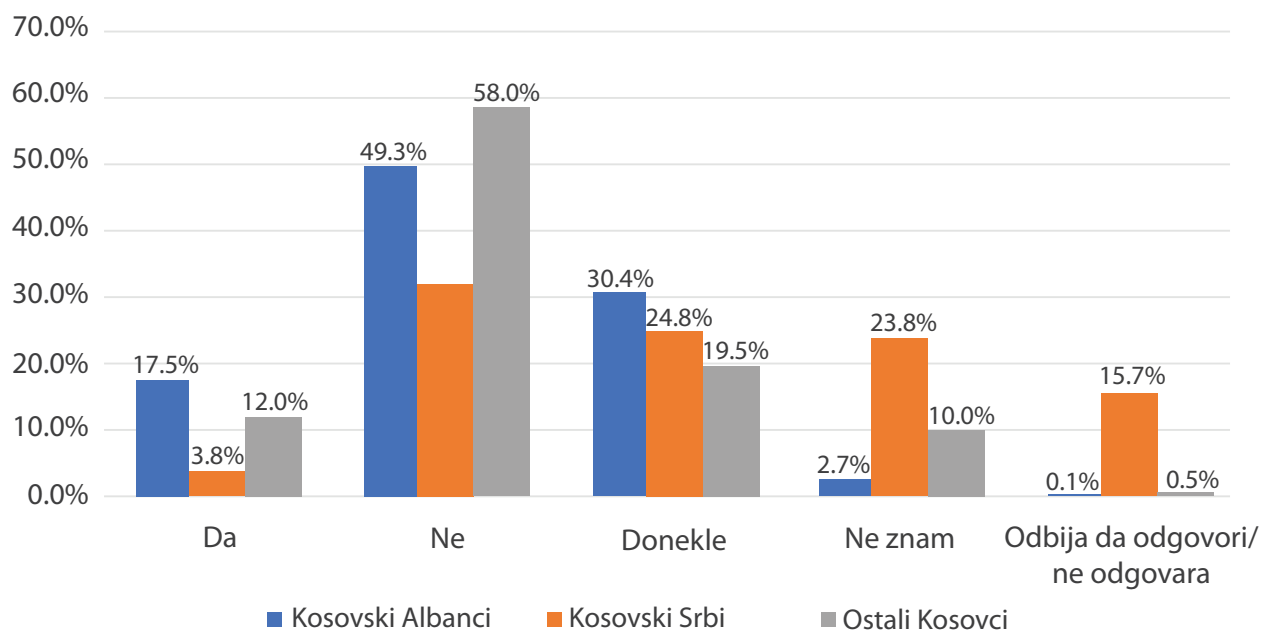
Podaci podeljeni po rodu pokazuju da su žene skeptičnije od muškaraca kada govorimo o uticaju njihovog glasa. Dok 18,4% muškaraca tvrdi da svojim glasom može da promeni situaciju na Kosovu, SAMO 15,1% žena deli isto mišljenje. Za razliku od 47% muškaraca, većina žena (51%) smatra da svojim glasom ne može da promeni situaciju na Kosovu.

Slika 11. Percepcije muškaraca i žena o tome da li njihov glas može da dovede do promene situacije na Kosovu

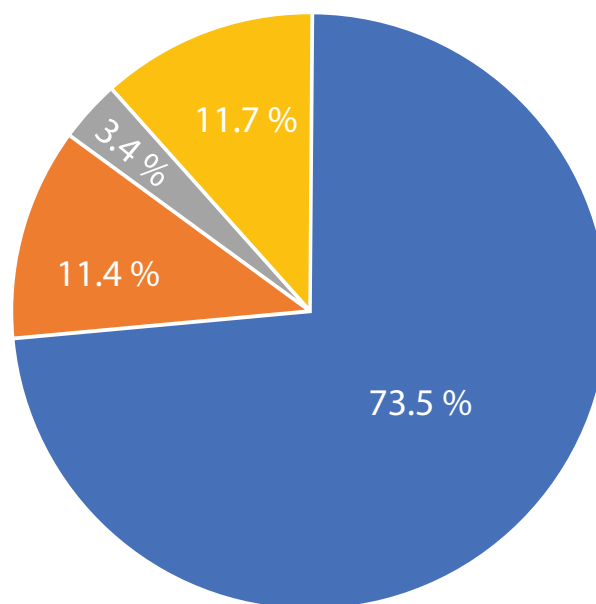
Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju velike razlike u poverenju u izbore kao mehanizam za uvođenje pozitivnih promena na Kosovu. Samo 3,8% kosovskih Srba smatra da svojim glasom može da utiče na promene na Kosovu za razliku od 17,5% kosovskih Albanaca i 12% drugih zajednica na Kosovu.

Ispitanici iz redova kosovskih Srba imaju najniži procenat i najviši pad (31,9% naspram 61,5% iz novembra 2018) ukoliko posmatramo broj ispitanika koji ne veruju da svojim glasom mogu da donesu promene na Kosovu, a u poređenju sa kosovskim Albancima (49,3%) i drugim zajednicama na Kosovu (58%). Ukupno 23,8% kosovskih Srba ne zna da li svojim glasom može da utiče na promenu na Kosovu, dok 15,7% odbija da odgovori na pitanje. U međuvremenu, 27% kosovskih Albanaca i 10% pripadnika drugih zajednica na Kosovu ne zna da li svojim glasom može da utiče na promene na Kosovu, a zanemarljivih 0,1% i 0,5% je odbilo da odgovori.

Slika 12. Percepcije različitih zajednica o tome da li njihov glas može da dovede do promene situacije na Kosovu

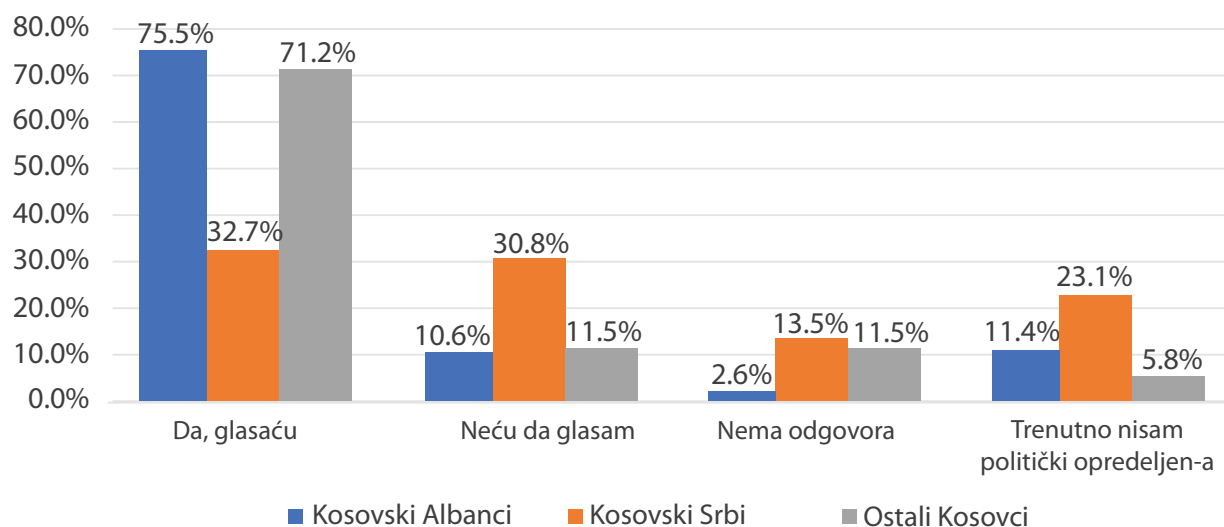
Anketom Pulsa javnosti ispitivana je i verovatnoća da će ispitanici glasati, kao i njihova biračka opredeljenost. Nalazi ukazuju da bi 73,5% ispitanika (u poređenju sa 69% iz novembra 2018. i 63% iz maja 2018) glasalo za određenu političku stranku ili koaliciju, ako bi se centralni izbori održali u skorijoj budućnosti. Dok 11,7% ispitanika nema nikakvu političku opredeljenost, 11,4% ispitanika navodi da ne bi glasalo, kao i u novembru 2018, a 3,4% nije dalo odgovor na pitanje.

■ Da, glasaću ■ Neću da glasam ■ Nema odgovora ■ Trenutno nisam politički opredeljen-a

Slika 13. Verovatnoća da će ispitanici glasati ako se uskoro održe centralni izbori

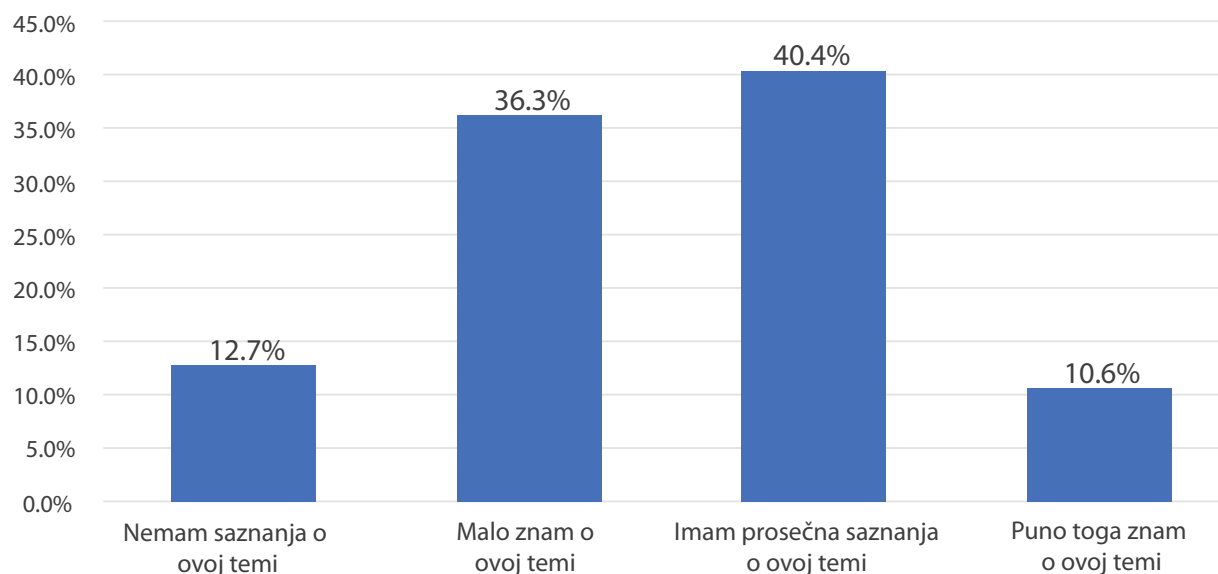
Podaci podeljeni po rodu pokazuju da nema značajnih razlika između muškaraca i žena u smislu verovatnoće da će glasati ako bi se centralni izbori održali uskoro. Međutim, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju da bi sada veći broj Srba glasao nego pre šest meseci: 32,7% kosovskih Srba bi glasalo, u odnosu na 21% iz novembra 2018, i za razliku od 75,5% kosovskih Albanaca i 71,2% drugih zajednica na Kosovu. Znatno veći broj kosovskih Srba (30,8%) u nego kosovskih Albanaca (10,6%) i drugih zajednica na Kosovu (11,5%) bi glasao. Ukupno 2,6% kosovskih Albanaca, 13,5% kosovskih Srba i 11,5% drugih zajednica na Kosovu nije dalo odgovor, dok 11,4% kosovskih Albanaca, 23,1% kosovskih Srba i 5,8% drugih zajednica na Kosovu navodi da nema nikakvu političku opredeljenost.

Slika 14. Verovatnoća da će ispitanici glasati i opredeljenja birača prema etničkoj pripadnosti

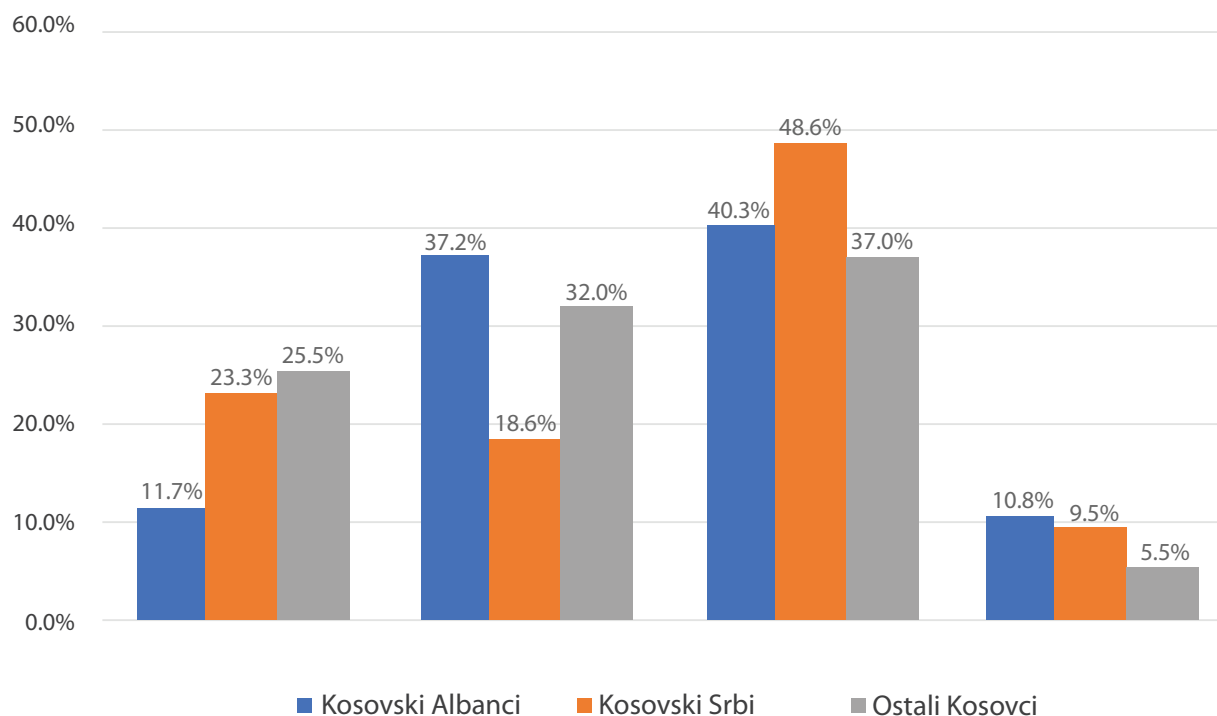
Životna sredina

Javna svest o potrebi da se živi u čistom i zdravom okruženju ključna je za politiku koja podstiče čisto i zdravo okruženje, a građani sami brinu o životnoj sredini u kojoj žive. Ispitanicima je postavljeno pitanje da li su upoznati sa svojim pravom da žive u zdravom i čistom okruženju. Ukupno 10,6% ispitanika navelo je da zna puno o datoj temi, 40,4% tvrdi da ima prosečna saznanja o tome, a 36,3% ispitanika je navelo da malo zna o ovoj temi. Samo 12,7% ispitanika navelo je da nema saznanja o svom pravu na život u čistom i zdravom okruženju. Nema velikih razlika u poređenju sa rezultatima iz novembra 2018. godine što se tiče prvih pitanja u vezi životne sredine, izuzev u procentu ispitanika koji nemaju nikakva saznanja, a koji je opao sa 18,1% na 12,7% u anketi sprovedenoj maja 2019. godine.

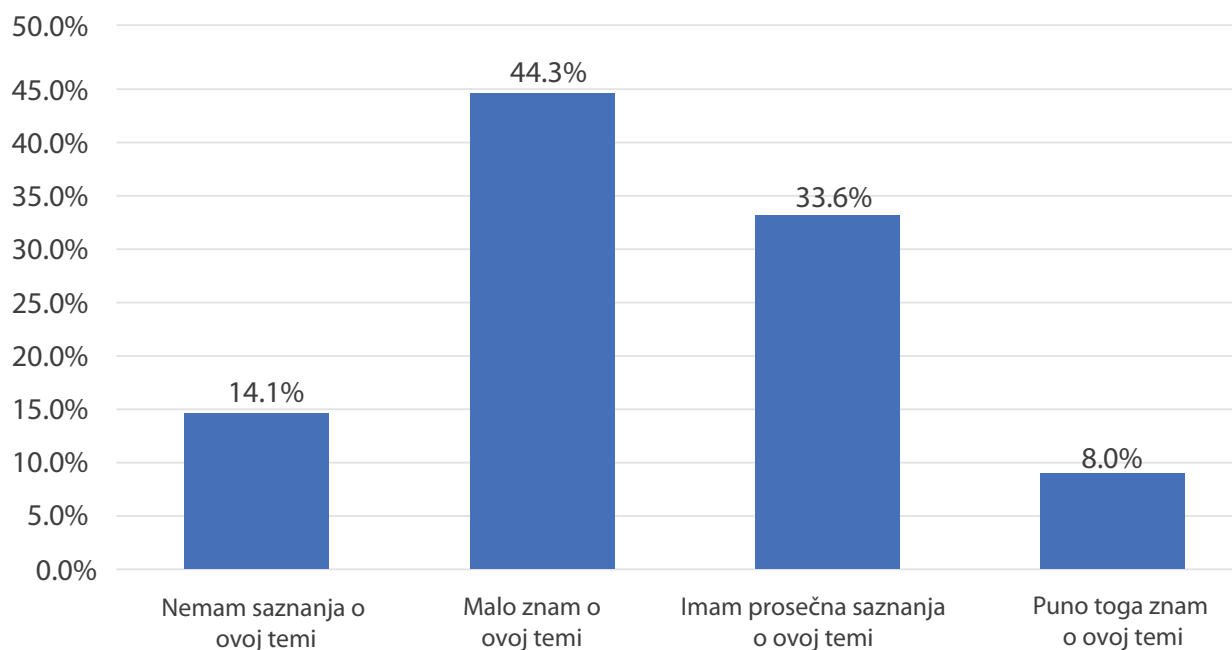
Slika 15. Svest ispitanika o njihovom pravu da žive u zdravoj i čistoj životnoj sredini

Podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti pokazuju značajne razlike između različitih zajednica na Kosovu po pitanju njihove svesti o pravu da žive u zdravom i čistom okruženju. Ukupno 25,5% pripadnika/ca drugih zajednica na Kosovu, 23,3% kosovskih Srba i samo 11,7% kosovskih Albanaca tvrdi da nema nikakvo saznanje o ovoj temi. Najveća je razlika u rezultatima između novembra 2018. (46,9%) i maja 2019. (23,3%) odnosi se na pad u broju kosovskih Srba koji nemaju nikakva saznanja o datoj temi. Druge zajednice na Kosovu imaju najveći udeo u broju ispitanika koji je izjavio da nema nikakva saznanja o datoj temi (25,5%). Kosovski Albanci imaju najveći udeo u ispitanicima (37,2%) koji imaju malo saznanja o datoj temi; kosovski Srbi čine najveći udeo kod ispitanika (48,6%) koji imaju prosečna saznanja o pravu da žive u čistom i zdravom okruženju, dok kosovski Albanci predvode u grupi ispitanika sa puno saznanja o datoj temi (10,8%); sličnim procentom prate ih kosovski Srbi (9,5%) i druge zajednice na Kosovu (5,5%).

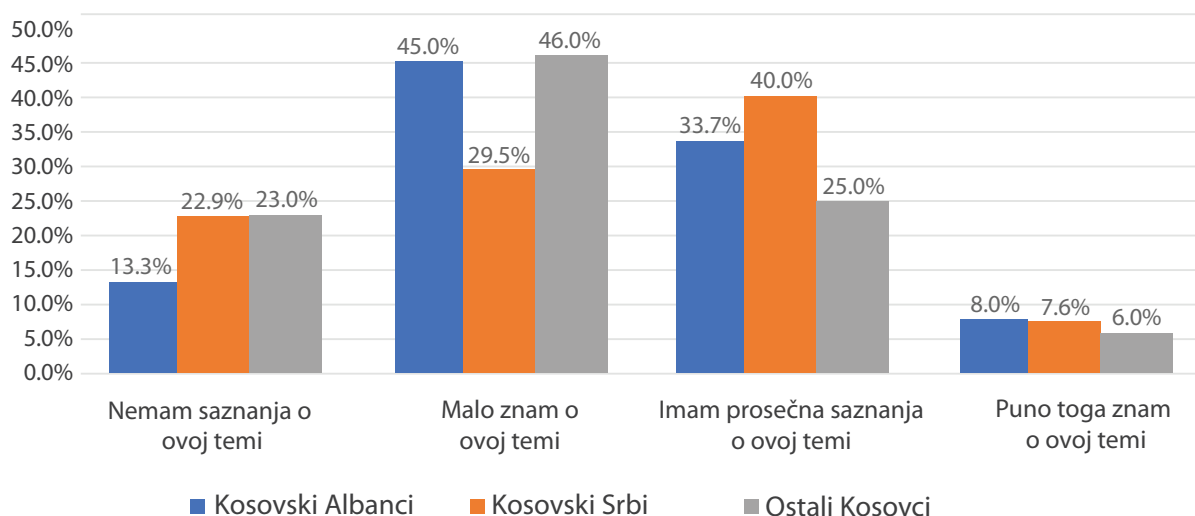
Slika 16. Znanje ispitanika o njihovom pravu da žive u zdravoj i čistoj životnoj sredini na osnovu njihove etničke pripadnosti

Drugo pitanje u vezi sa životnom sredinom ticalo se svesti ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama po lično zdravlje i zdravlje porodice. Dok je 8% ispitanika navelo da je potpuno svesno tih pretnji, 77,9% ispitanika je navelo da ima malo prosečnih saznanja o tim pretnjama, a 14,1% je naveo da nema saznanja o potencijalnim ekološkim pretnjama po lično zdravlje i zdravlje porodice. Ne postoji velika razlika u nivou znanja ispitanika u poređenju sa rezultatima dobijenim ispitivanjem javnog mnjenja sprovedenim novembra 2018. godine. Podaci podeljeni po rodu pokazuju da 16,2% žena i 12% muškaraca nema nikakva saznanja o ovoj temi i da žene imaju manje saznanja od muškaraca za 3,6%. Drugi pokazatelji ukazuju na iste vrednosti kod žena i muškaraca.

Slika 17. Svest ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama po lično zdravlje i zdravlje porodice

Kao što je prikazano na Slici 18, podaci podeljeni po etničkoj pripadnosti podvlače razlike između etničkih grupa u pogledu potencijalnih ekoloških pretnji po lično zdravlje i zdravlje porodice. Ukupno 23% drugih zajednica na Kosovu, 22,9% kosovskih Srba i samo 13,3% kosovskih Albanaca tvrdi da nema nikakvo saznanje o ovoj temi. Najveća razlika između novembra 2018. (45,5%) i maja 2019. (22,9%) jeste pad u broju kosovskih Srba koji nemaju saznanje o datoj temi. Druge zajednice na Kosovu predstavljaju najveći udeo ispitanika koji je izjavio da nema saznanja (23,3%) ili da ima malo saznanja (46%) o datoj temi. Kosovski Srbi čine najveći udeo u broju ispitanika (40%) koji ima prosečna saznanja o potencijalnim ekološkim pretnjama po lično zdravlje i zdravlje porodice. Na kraju, kosovski Albanci predvode u grupi koja ima puno saznanja o ovoj temi sa 8%, a sličnim procentom ih prate i kosovski Srbi sa 7,6% i druge zajednice na Kosovu sa 6%.

Slika 18. Svest ispitanika o potencijalnim ekološkim pretnjama po lično zdravlje i zdravlje porodice prema etničkoj pripadnosti

Metodologija

Nalazi predstavljeni u ovom izveštaju zasnivaju se na anketi javnog mnjenja koja je obuhvatila 1.306 kosovskih građana uzrasta preko 18 godina. Uzorak je obuhvatio muškarce i žene iz svih kosovskih opština i regiona, uključujući i seoske i gradske sredine. Konkretno, uzorak je obuhvatio 896 kosovskih Albanaca, 210 kosovskih Srba i 200 pripadnika/ca drugih zajednica na Kosovu, tj. kosovske Bošnjake, kosovske Turke, kosovske Gorance i zajednice kosovskih Roma, kosovskih Aškalija i kosovskih Egipćana. Anketa je zasnovana na uzorcima sa nasumičnom verovatnoćom uzimanim u više faza, a sprovedena je maja 2019. godine. Uzorak je reprezentativan za domaćinstva na Kosovu.

Računanje populacionog zbira

Ankete Pulsa javnosti uzimaju veći uzorak manjina da bi se napravio presek podataka po etničkoj pripadnosti. Međutim, prilikom računanja ukupnih vrednosti tim računa podatke samo na osnovu aktuelne statistike o broju stanovnika. Za računanje ukupnog populacionog zbira od 2002. godine koriste se sledeći procenti:

- Kosovski Albanci: 88%;
- Kosovski Srbi: 6%;
- Druge etničke pripadnosti na Kosovu (kosovski Turci, kosovski Bošnjaci, kosovski Goranci i zajednice kosovskih Roma, kosovskih Aškalija i kosovskih Egipćana): 6%.

Prema poslednjim podacima o popisu stanovnika i zvaničnim podacima Kosovske agencije za statistiku, postojeći etnički sastav na Kosovu je sledeći:

Etnička pripadnost	Ukupan broj stanovnika	Procenat ukupnog stanovništva
Kosovski Albanci	1,616,869	92.93 %
Kosovski Srbi	25,532	1.47 %
Kosovski Turci	18,738	1.08 %
Kosovski Bošnjaci	27,533	1.58 %
Kosovski Goranci	10,265	0.59 %
Kosovski Romi	8,824	0.51 %
Kosovske Aškalije	15,436	0.89 %
Kosovski Egipćani	11,524	0.66 %
Ostali, odbili da se izjasne i nisu bili dostupni	5,104	0.29 %
Ukupno	1,739,825	100 %

Kada bi se ova statistika koristila za ankete Pulsa javnosti, računanje bi bilo sledeće:

- Kosovski Albanci: 93%;
- Kosovski Srbi: 2%;
- Druge etničke pripadnosti na Kosovu (kosovski Turci, kosovski Bošnjaci, kosovski Goranci i zajednice kosovskih Roma, kosovskih Aškalija i kosovskih Egipćana): 5%

Međutim, uzimajući u obzir to da kosovski Srbi na severu Kosova nisu učestvovali u popisu stanovništva, zajedno sa opštim zapažanjem da je stopa učešća kosovskih Srba u ostatku Kosova bila niska, ocena je da postoji potreba da se doda još 34.000 kosovskih Srba, čime je ukupan broj kosovskih Srba za potrebe ovog ispitivanja dostigao 59.532. Ovim je povećan i broj stanovništva na Kosovu na 1.773.825. Kada su ove promene uzete u obzir, računanje za ankete Pulsa javnosti primenjeno je na sledeći način:

- Kosovski Albanci: 92%;
- Kosovski Srbi: 4%;
- Druge etničke pripadnosti na Kosovu (kosovski Turci, kosovski Bošnjaci, kosovski Goranci i zajednice kosovskih Roma, kosovskih Aškalija i kosovskih Egipćana): 4%.

Računanje indeksa

Indeks demokratizacije je kompozitni prosek na osnovu ocene nivoa slaganja ili neslaganja ispitanika sa dešavanjima u sledećim procesima na Kosovu: nivo slobodnih i pravičnih izbora, praćenje rada Skupštine, rad centralnih institucija, nezavisnost pravosudnog sistema, sloboda izražavanja i medija, postojanje građanskog društva na Kosovu koje prati poštovanje prava, Ustav i zakoni zasnovani na ljudskim pravima i rad lokalne uprave i Vlade u skladu sa prioritetima građana. ID je stalna ocena koja može da bude u opsegu od 0 do 3, gde ocena 0 znači da nijedan od ispitanika ne smatra da je demokratizacija na pravom putu, a ocena od 3 znači da se svi ispitanici u celosti slažu da je demokratizacija na pravom putu.

Indeks ekonomskog poverenja je kompozitni prosek koji se računa na osnovu ocene ispitanika o povoljnim ili nepovoljnim ekonomskim uslovima na Kosovu. Konkretno, ispitanici ocenjuju sledeće uslove: očekivanja u vezi sa ukupnim prihodom njihove porodice, uslovima zapošljavanja u narednih šest meseci, kao i ocena trenutnih uslova poslovanja i zapošljavanja. IEP je stalna ocena koja može da varira u opsegu od 0 do 3, gde ocena od 0 do 1,5 znači da većina stanovništva nepovoljno ocenjuje ekonomsku situaciju, a ocena od 1,5 do 3 ukazuje na to da većina stanovništva ekonomsku situaciju ocenjuje kao povoljnu.